

Вирішення спорів за допомогою медіації між власниками малого бізнесу

Юрій Марина,

аспірант,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: marinayu@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0001-6375-5118

Будь-який юрист підтвердить, що судові спори між власниками бізнесу можуть стати тривалими і надто дорогими, а також руйнівними для довготривалих відносин і навіть для самого бізнесу. Оскільки такі спори неминуче виникатимуть, юристи, які прагнуть якнайкраще обслуговувати своїх клієнтів, повинні розглянути питання про те, чи можуть інші форми вирішення спорів, відмінні від традиційного судового розгляду, в певних випадках не тільки мінімізувати затримки, витрати і переривання бізнесу, притаманні традиційним судовим процесам, а й призвести до набагато більш задовільного результату. Медіація являється найпоширенішою формою вирішення спорів. Вона має особливе застосування, коли суперечки виникають між власниками малого бізнесу, оскільки в цих випадках піднімаються унікальні правові та емоційні питання, які, якщо їх не розглянути і не вирішити вчасно, можуть мати руйнівний вплив як на власників, так і на бізнес.

Суд має відносно небагато можливостей для вирішення спорів між партнерами, акціонерами або керівниками господарських товариств. Ці можливості часто обмежуються визначенням доцільності розпуску, оскільки це може бути єдиним засобом правового захисту, який може надати суд. Позови також є складними та невизначеними в контексті тісно пов'язаних компаній. Медіація ж, являється гнучкою процедурою, яка може бути зосереджена на питаннях та інтересах, що є ключовими для сторін, вони пропонують цілий ряд засобів правового захисту і роблять це швидко та економічно ефективно. Насправді, саме з цих причин судді часто передають спори між власниками бізнесу на медіацію на самому початку судового процесу.

Медіація являється досить поширеним методом вирішення комерційних та некомерційних спорів між суб'єктами господарювання та/або фізичними особами. Медіація, зазвичай, включаються в контракти як спосіб вирішення спорів, які можуть виникнути в майбутньому. Вона, також, регулярно використовуються після виникнення проблем, коли сторони шукають відповідні засоби для вирішення своїх спорів. При визначенні того, чи є судовий розгляд правильним методом вирішення конкретного спору між власниками малого бізнесу, юристи, які консультують власників малого бізнесу, повинні бути такими собі мудрими архітекторами в момент створення компанії, розробляючи відповідні положення про вирішення спорів, так і обережними радниками, коли згодом, часто через роки, виникають проблеми між керівниками.

Медіацію можна використовувати в будь-якому контексті, де відбувається взаємодія. Враховуючи, що взаємодія є фундаментальним аспектом людського

існування, медіацію можна застосовувати в будь-якому контексті.

Ефективність бізнес-медіації була продемонстрована в міжнародній взаємодії, а згодом, з помітним успіхом в Україні. Це включає вирішення зовнішніх суперечок із контрагентами, навігацію в складних внутрішньо-організаційних ситуаціях, управління проблемами, пов'язаними зі споживачами, а також взаємодію з державними та місцевими органами влади.

Згідно з різними статистичними джерелами, від 60 до 80 відсотків випадків медіації закінчуються укладенням мирової угоди. Крім того, посередництво може бути корисним у контексті укладання угод та підтримки злиттів і поглинань.

Доведено, що залучення працівників у процес прийняття ефективних управлінських рішень через медіацію підвищує продуктивність праці до 40%. Крім того, це сприяє створенню творчого середовища та підвищує лояльність персоналу.

Зовнішнє (незалежне) посередництво, а також внутрішні менеджери, які володіють посередницькими компетенціями, можуть слугувати ефективними елементами в системі управління конфліктами компанії, тим самим сприяючи загальному підвищенню конкурентоспроможності.

Використання бізнес-медіації дає можливість для аналізу потенційних конфліктів ще до їх виникнення. Крім того, це дозволяє розв'язувати такі конфлікти в спосіб, який узгоджується з інтересами залучених сторін, водночас зменшуючи матеріальні витрати та час.

У контексті бізнес-посередництва підприємницька перспектива має більший вплив, ніж юридична. Медіатор, як неупереджена третя сторона, надає керівництво та допомогу сторонам конфлікту, сприяючи вирішенню конкретного спору. Використання посередництва в бізнесі між власниками малого бізнесу пропонує ряд переваг, включаючи можливість розробки орієнтованих на майбутнє рішень, зниження витрат, підвищення надійності планування та збереження конфіденційності.

Крім того, медіація дозволяє досягти економічно обґрунтованих результатів із збереженням конфіденційності залучених сторін. Разом з тим, у світлі процесу глобалізації, що триває, необхідно враховувати міжнародні аспекти та міждисциплінарні підходи.

Медіація вже стала міцною практикою в бізнес-середовищі, попит на її послуги зростає. Крім того, все більше суддів рекомендують медіацію як альтернативу судовому розгляду.

Медіація стає все більш впливовою силою в культурі правових відносин і вирішення спорів між власниками малого бізнесу, де наголошується на власній відповідальності кожної особи за прийняті рішення, на відміну від делегування відповідальності третім особам, таким як судді.

Ключові слова: медіація 1; спір 2; правові відносини 3.

Список використаних джерел

1. *Адвокат та медіація* / Г. Гаро, А. Зернова, Г. Єременко, Р. Коваль, С. Погоріла, В. Поліщук, О. Помазановська, Л. Романадзе, М. Саєнко, В. Ситюк. 2022. 112
2. Ван Рі Р., Романадзе Л. «Медіація у цивільних та господарських справах». URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/665/6ed/572/6656ed57254ad024270741.pdf>, *Право Justice*, 2021.
3. Сидоришина Т., «Медіація – нова фішка комунікації», №38-39 (692–693). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/insh/mediaciya--nova-fishka-komunikaciyi.html> , *Юридична газета*, 2019.